

Karttulan alueellisen kehittämisen esiselvityshanke

Tilaaja:

Kuopion kaupunki

Selvityksen laatija:

ProAgria Itä-Suomi ry /

Itä-Suomen maa- ja kotitalousnaiset

Puijonkatu 14

74100 KUOPIO

Sisällys

1. Tausta ja tarve	3
2. Toteutus.....	3
3. Käsitellyt teemat.....	5
3.1. Kulttuuri, luonto ja maisema	5
3.2 Asumisen, yrittäjyyden ja työllisyyden kehittäminen.....	8
3.3. Harrastusmahdollisuudet	10
3.4. Viestintä.....	12
4. Sisältöjen hankkeistaminen ja rahoitus	13
5. Yhteenvedo ja jatkotoimenpiteet.....	16

1. Tausta ja tarve

Karttula on Sinisen tien ja 9-tien varrella oleva liitoskunta-alue, joka liitettiin Kuopioon 2011. Kuopion kaupunki ja Karttulan pitäjäraati käynnistivät joulukuussa 2020 esiselvityshankkeen tavoitteena kehittää Karttulaa kokonaisuutena ennakoivasti hakemalla uusia mahdollisuuksia ja yhdistää kylien vahvuuksia ja mahdollisuuksia kehittämistoimenpiteiksi. Tällä esiselvityksellä etsitään jatkohankkeiden sisällön ja toteuttamisen suuntaviivat ja valmistellaan jatkotoimenpiteitä Karttulan kylien kehittämiseksi kylien asukkaiden ja yritysten oman aktiivisuuden pohjalta, yhteistyössä alueen toimijoiden kanssa.

Työskentelyssä tavoitteena oli käsitellä Karttulaa osana Kuopiota ja peilata Karttulan vahvuuksia ja mahdollisuuksia Kuopion visioon. Kaupungin visiona on olla ”Hyvän elämän pääkaupunki”. Hyvää elämää ilmentävät terveys, alueen elinvoima ja arjen rikkaus.

Esiselvityksen teemaryhmiksi valikoituivat työpajatyöskentelyssä mukana olleiden henkilöiden kautta neljä eri aihekokonaisuutta joista ensimmäisenä tässä selvityksessä on kulttuuri, luonto ja maisema, toisena asumisen, yrittäjyyden ja työllisyyden kehittäminen, kolmantena harrastusmahdollisuudet ja neljäntenä viestintä. Alueen asukkaiden aktiivinen osallistuminen niin työpajatyöskentelyyn kuin puhelinhaastatteluihin toi esiselvitykseen taustatiedon lisäksi paljon tavoitteita sekä konkreettisia toimenpiteitä sekä toimenpide-ehdotuksia. Tässä esiselvityksessä on tekstiosion jälkeen taulukoitu jokaisen eri aihealueen esille tulleet keskeiset tavoitteet, tehty niille toimenpide-ehdotukset ja mietitty vastuutahot. Taulukot ovat vain yksi esimerkki työkalusta, jota voidaan käyttää apuna laajojen kokonaisuuksien täsmentämiseen ja konkretian esille tuomiseen.

Työpajojen perusteella Karttulan brändiksi haluttiin nostaa *Karttulassa asut luonnon rauhassa, turvallisessa ja yhteisöllisessä ympäristössä Kuopion ja lentokentän läheisyydessä.*

Karttulassa asut mualliman navan kuppeessa

Karttulan alue on monipaikkainen ja toiminnot hajautuvat. Karttulan kylät Airaksela, Karttula, Pihkainmäki, Punnonmäki, Riuttala ja Syvänniemi eroavat toisistaan etäisyyden Kuopiostakin puolesta.

Alue jakautuu rahoituksellisesti kaupunkia lähellä olevaan maaseutuun, syvään maaseutuun ja harvaanasuttuun maaseutuun.

2. Toteutus

Esiselvitystä lähdettiin viemään eteenpäin puhelinhaastattelujen, työpajatyöskentelyn ja kyselyn avulla. Karttulan alueen asukkaiden näkemyksistä alueen toimivuudesta toteutettiin strukturoituina puhelinhaastatteluina. Puhelinhaastattelumateriaali koostui 18 avoimesta kysymyksestä, jotka liittyivät Karttulan kehittämiseen ja elinvoimaisuuden kartoittamiseen. Haastatteluihin osallistui yhteensä 46 ihmistä Karttulan lähiympäristöstä sen eri toimintasektoreilta.

Esiselvityksessä järjestettiin kolme iltatyöpajaa kylien edustajien kanssa. Niihin osallistui lähes 80 henkeä hybridi-mallilla siten, että osa osallistujista oli etänä ja osa paikalla. Työpajoissa käytettiin välineinä Teamsia, Teamsin breakout-room -toimintoa, jolla osallistujat jaettiin eri ryhmiin. Lisäksi aineistoa koottiin verkkopohjaisella padlet-työkalulla. Pitäjäraadin toivomuksesta Karttulan koululaisille lähetettiin kysely Wilman kautta. Kyselyyn saatiin vain kaksi vastausta.

Ensimmäisessä työpajassa 1.2.2021 käsiteltiin haastattelujen tuloksia ja valittiin seuraavan kerran teemojen aiheet.

Toisessa työpajassa 15.2.2021 jakauduttiin ryhmiin teemoittain: kulttuuri ja luonto, asuminen ja työllisyys, harrastukset ja viestintä ja Karttula-brändi.

Kolmannessa työpajassa 1.3.2021 teemaryhmien tulokset käytiin läpi ja esiteltiin mm. yritysryhmähankemallia, jota voisi hyödyntää alueen yritysten keskuudessa.

Mukana työpajatyöskentelyssä oli yrittäjien, pitäjäraadin, Karttulan yrittäjäkerhon, yhdistysten sekä eri vastualueilta kaupungin edustajia. Kaupungilta esiselvityksen valmistelusta vastasi aluekoordinaattori Liisa Jokela.

Yhteistyö kaupungin edustajien kanssa koettiin tärkeäksi. Jyrki Tarvainen liikuntapalveluista ja kulttuurisuunnittelija Nina Venäläinen kokoavat keväällä 2021 alansa yhdistykset yhteiseen tapaamiseen ja toimintojen kehittämistä lähdetään viemään eteenpäin kumppanuuspöytämallilla. Yrityspalveluista työpajoihin osallistui yritysasiemies Jari Kosonen. Luontoreittien kehittämisessä kaupungin yhteistyövirkamies on kaupungin metsänhoitaja Seppo Jauhiainen. Viestinnän kehittämisen osalta avainasemassa on pitäjäraati.

Asukkaiden asenne yleistasolla oli myönteinen ja Karttulan asukkaat kokevat asuinympäristönsä viihtyisäksi ja toimivaksi. Kriittisimpiä olivat iäkkäämmät karttulalaiset, jotka kokivat alueen palvelutason huonontuneen kuntaliitoksen jälkeen huomattavasti. Luonto, kulttuuri, maaseutumainen rauha, yhteisöllisyys ja lyhyt välimatka Kuopioon nostettiin esille positiivisena tekijänä alueen viihtyvyyden näkökulmasta sekä yhteistyö ja verkottuminen toimivaksi. Haasteena ja kehitettävänä aspektina nousi esille palvelujen väheneminen, liian harvat kulkuyhteydet Kuopioon, tyhjät liiketilat Karttulan keskustassa, uusien asukkaiden saanti tonttitarjonnasta huolimatta sekä ympärivuotisen toimeentulo- ja toimintamahdollisuuksien kehittäminen.

Tulevaisuuden mahdollisuuksina nähtiin laadukas ja turvallinen asuinympäristö, uudet työmahdollisuudet ja Kuopion kasvava työpaikkatarjonta. Alueen luonto, kulttuurikohteet, metsät ja järviolue tarjoavat puolestaan sekä toimeentulomahdollisuuksia että sisältöä vapaa-aikaan. Alla esittelyt eri teemoittain kehittämistarpeista ja toimenpide-ehdotuksista.

Karttula-esiselvityshankkeesta toteutettiin osa Kulttuurimaisemasta liiketoimintaa -hanketta. Hankepäällikkö Sinikka Jokela Itä-Suomen maa- ja kotitalousnaisista osallistui luonto- ja kulttuuriarvojen selvittämiseen ja asukkaiden kanssa järjestettyihin työpajoihin.

Kulttuuri- ja luontosisältöryhmää veti ruoka- ja yritysasiantuntija Marja Niskanen, Asuminen, työllisyys ja yrittäjyys -ryhmään yritysasiantuntija Marjatta Räsänen ja harrastusteemaa yritysasiantuntija Heli Sulola. Kokonaisuudesta ja viestintäryhmästä tuottaja Taina Laitinen.

3. Käsitellyt teemat

3.1. Kulttuuri, luonto ja maisema

Kulttuurin käsite

Kulttuuri on kaikkea sitä, mikä liittyy meihin ja historiaamme, tekemäämme, uskomaamme ja nauttimaamme. Kulttuuria ovat niin taide, musiikki, kirjallisuus, ajattelu, tunteet, kehokieli, elintavat, perinteet, vakaumukset, arvot sekä toimintatapamme. Kulttuuri on jokaiselle yksilölle hieman erilainen, mutta se on myös kollektiivinen ilmiö, ei yksilöllinen. Kulttuuri syntyy jakamisesta, näyttelemisestä, kirjoittamisesta, ja puhumisesta – siitä että ihmiset ovat yhdessä ja samassa sosiaalisessa ympäristössä. Kulttuurin käsitteleminen ja käsittely on jokaiselle erilaista.

Huomioitavaa

Haastatteluiden ja työpajojen osalta tuli esille se huomioitava seikka, että kulttuuri kuuluu kaikille iästä tai sukupuolesta riippumatta. Samalla todettiin, että aktiivisuutta kaivataan lisää ja tavoitteena tulisi olla se, että kartturalaiset yhdistykset ja kyläläiset lähtisivät tekemään yhdessä eri asioita tavoitteena tuottaa itse enemmän erilaisia palveluita. Esim. omatoimikirjasto on koettu hyvänä tarpeellisena toimintamuotona. Yhteisöllisyys koetaan tärkeänä, kylien välinen kilpailu vähenemässä. Karttulaan toivotaan ”oma olohuonetta”. Pitäjäraadin toiminta nähdään tärkeänä. Lisäksi oman kartturalaisen identiteetin rakentaminen. Alueen sota-ajan ja teollinen historia koetaan hyvin mielenkiintoiseksi.

Merkittäviä kulttuurikohteita Karttulassa:

- Sourun ruukki, savupiippu ja näkötorni (valtakunnallisesti merkittävä kulttuuriympäristö)
- Herman Saastamoisen lankarullatehdas (rullatehtaan piippu)
- Hermannitalo (kylän sydän ja sielu), teatterien tukikohta
- Syvänniemen kirkko
- Syvänniemen ortodoksinen rukoushuone
- Riuttalan talonpoikaismuseo (valtakunnallisesti merkittävä kulttuuriympäristö)
- Karttulan kotiseutumuseo
- Airakselan kyläntalo
- Airakselan louhos
- Hautausmaat

Luonto- ja maisema

Yleensä luonnolla tarkoitetaan sitä, minkä ihminen voi ympärillään maisemassa havaita, jolloin käsitteeseen luonto kuuluu sekä rakennettu että rakentamaton, enemmän tai vähemmän luonnonvarainen ympäristö. Kulttuurimaisema on ihmisen ja luonnon yhteisvaikutuksena syntynyttä ympäristöä. Maisemat ovat muovautuneet kerroksellisesti eri sukupolvien aikana eläen ja työtä tehden. Maisema muuttuu koko ajan ja tulee muuttumaan myös tulevaisuudessa.

Hoidettu, monimuotoinen ja elävä kulttuuriympäristö on alueen ja yritysten vetovoimatekijä. Hoidettu ympäristö lisää asumisviihtyvyyttä. Karttulassa koetaan puhdas luonto vahvuutena, hyvinvoinnin lähteenä ja alueen helmenä.

Merkittäviä luonto- ja maisemakohteita Karttulassa:

- Pörönmäen näköalatorni
- Pörönmäen luonnonsuojelualue ja luontopolku
- Pirunvuori
- Pirunpesä
- Pirunvuoren näkötorni
- Airakselan näkötorni
- Keihäsjärven esteetön lintutorni
- Keihäsjoen ulkoilureitti
- Hirvijärven luontopolku (seurakunnan)
- Autuaanlampi
- Lintuniemen luonnonsuojelualue ja polku niemen kärkeen
- Hermannin liikuntareitti ja valaistu latu Syvänniemi
- Savikosken kävelyreitti ja mylly
- Sisä-Savon ulkoilureitistö
- vesireitistöt Karttulasta Jyväskylään

3.1.1 Kulttuuri, luonto, - ja maisemakohteiden kehittämisen tavoitteita ja toimenpiteitä

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuutaho
Karttulan historian hyödyntäminen yritys-, ja yhdistystoiminnassa.	Kulttuuripohjaisten palveluiden ja eri luontokohteiden tuotteistaminen. Tarinallistaminen olennainen osa kehittämistyötä Lähiruuan ja ruokaperinteen hyödyntäminen tuotteistuksessa Hautausmaakävelyjen tuotteistus Tapahtumapohjaisen markkinoinnin kehittäminen.	Kehittämishanke Alueen yrittäjät Karttulan musiikin ystävät Seurakunta Muut alueen kulttuuri- ja liikuntatoimijat
Kulttuuritarjonnan lisääminen	Eri kyliä yhdistävät musiikkitapahtumat Musiikkitapahtumien pilotointia (yösoitto, piknik-konsertit, laululeirit eri ikäisille, yhteislaulutilaisuudet) Kirkkokonsertit Yhteistyö orkestereiden ja teatterien kanssa	Kehittämishanke Karttulan musiikinystävät Seurakunnat Kansalaisopisto Kylätoimijat Alueen yritykset
Hermannitalon ja muiden kyläntalojen hyödyntäminen kylien kulttuurikeskuksina	Kesä- ja lastenteatterit	Kehittämishanke Kylätoimijat Alueen eri yhdistykset Alueen yrittäjät
Riuttalan talonpoikaimuseon tuotteistaminen	Tuotteistus, markkinointi ja toiminnansuunnittelu ympäri vuoden Vanhan esineistön hyödyntäminen tuotteistuksessa Musiikkitapahtumien pilointi Riuttalaan Bussikuljetusten järjestäminen Riuttalan tapahtumiin Kuopiosta	Kehittämishanke Riuttalan talonpoikaissäitiö Karttulan musiikinystävät Alueen yrittäjät ja
Kyläntalojen toimintojen kehittäminen ja uusien toimintamuotojen etsiminen	Idearihet eri kylien toimijoiden ja verkostojen välille Pääsiäisvaelluksen ja kuutamohiihdon kehittäminen ja tiedottaminen	Kehittämishanke Kylätoimijat
Airakselan Louhoksen hyödyntäminen kulttuurituotteissa	Tapahtumien tuotteistaminen	Kehittämishanke Airakselan kylätoimijat Muut aiheeseen liittyvät toimijat
Selkeästi opastetut reitistöt tavoitteena hyvä löydettävyyys Vesistön hyödyntäminen yritystoiminnassa	Luontokohteiden ja vesistöreittien opastukset kuntoon Vesistöpalvelujen tuotteistus	Kuopion kaupunki yhdessä kylätoimijoiden ja alueella olevien yritysten kanssa
Autuaankankaan näkyvyyden lisääminen	Tiedotustoimenpiteet	Kuopion kaupunki ja alueen toimijat
Airaksela-Syvänniemi-reitistön kehittäminen Pihkainmäki-Syvänniemi-Karttula-reitistö	Näkyvät ja toimivat reitistöt	Kuopion kaupunki ja kylätoimijat
Kelkkareitit ja kelkkaurat kuntoon ja niiden markkinointi Maastopyöräilyreitit	Reittien kunnostaminen ja tiedotuksen lisääminen	Kuopion kaupunki ja alueen toimijat

Karttulan luontoarvojen ja ympäristön merkityksen kasvattaminen nuorille sukupolville	Koulujen ja päiväkotien ympäristökasvatustyön kehittäminen	Kuopion kaupunki/ sivistyspalvelut/ varhaiskasvatus ja eri alueen järjestöt
Suoalueiden ja suolampien hyödyntäminen	Tuotteistus	Matkailuyrittäjät Kuopion kaupunki

3.2 Asumisen, yrittäjyyden ja työllisyyden kehittäminen

Karttulan kirkonkylän asema entisenä kuntakeskuksena on keskittänyt sinne kohtuullisen hyvät peruspalvelut. Kehittämisen mahdollisuuksia tuovat uusi koulu ja välttämättömät palvelut. Toïssä käydään paljon Karttulan ulkopuolella. Karttulassa harjoitetaan monipuolista maa- ja metsätaloutta.

Maalaistunnelma, ainutlaatuiset historialliset ja luontokohteet, vahva paikalliskulttuuri luonnehtivat Karttulan kyllä tavalla, joka erottaa ne muista vastaavista ja siten luovat mahdollisuuksia tilaa vievillekin harrastuksille ja matkailulle. Idearikkaat asukkaat, joilla on vireä yhdistys- ja talkoohenki luovat hyvän pohjan kehittämiselle. Kyläyhdistykset ja pitäjäraati ovat tärkeä voimavara. Toimijoiden välisessä yhteistyössä on kehittämisen mahdollisuuksia. Yhteistyön kehittäminen vaatii yhteisiä tiloja, ohjaajia ja tiedotusta (netti, opastetaulu, kotisivut).

Huolta aiheuttivat torin ympäristön viihtyisyys ja jätteiden lajittelu, tyhjenneet julkiset ja yksityiset rakennukset, heikot liikenneyhteydet kylien välillä sekä resurssien puute kylien yhteisten toimintojen ja aktiviteettien ylläpitoon. Haasteeksi koettiin uusien asukkaiden saaminen ja vapaiden kiinteistöjen ja tonttien markkinointi, vetovoimaisten palvelujen ja matkailuyritysten kehittäminen, reittien ylläpitäminen ja opasteiden hankinta. Matkailussa ja kulttuurikohteissa pienimuotoisuuden ongelmaan liittyy ympärivuotisten ohjelmalvelujen puute. Karttulan alueen elinvoiman, asumisen ja asukkaiden kyselyssä ja työpajoissa esittämien tarpeiden pohjalta tärkeimmät ratkaisut liittyvät asukaspohjan ja asukaslähtöisten palvelujen sekä liikuntamahdollisuuksien turvaamiseen. Matkailun ohjelmalvelujen tuotantomahdollisuudet vaativat tuote- ja palvelukehitystä sekä markkinointia yritysten ja yhteisöjen kanssa.

Tavoite- ja toimenpideajatuksia

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuutaho
Tonttien ja kiinteistöjen löydettävyys ja saatavuus	Tonttipörssi ja/tai tonttiasiamies, kaavoitus, rakennuslupien saanti	pitäjäraati, kyläyhdistykset, Kuopion kaupunki
Asumisen ja tilaa vievä harrastaminen, osa-aika-asuminen ja etätyö mahdollista	Markkinointi, kehittämis- /kokeiluhankerahoitus	pitäjäraati, kyläyhdistykset, Kuopion kaupunki
Kirkonkylän raitin ja torin ympäristön kehittäminen, siisteyden parantaminen	PopUp myymälät, iltatori- torikahvila, istutukset, jättepisteet	yrittäjät, Kyläyhdistys, Kuopion kaupunki/pitäjäraati, Jätekuukko
Turinatupa ja Polku auki toiminta: lasten, työttömien ja senioreiden harrastaminen ja aktiviteetit ovat mielekästä tekemistä ja vahvistavat yhteisöllisyyttä	"Yhteinen ruokapöytä", kokoontumistila, ohjaaja, yhteiset tapahtumat hankerahoitus, STEA, OKM	yhteisöt/VlaDia ja kyläyhdistykset, pitäjäraati

Paikallisten pienyritysten toiminnan kehittäminen	Lähiiruoka, kädentaidot, PopUp -myymälä, yhteiset tilat, toimipaikat ja yhteismarkkinointi	Karttulan yrittäjäkerho
Maastopyöräilyn kehittäminen, Suonenjoki-Airaksela-Syvänniemi-Karttula tai osa jo suunnitellusta reitistä otetaan pyöräilijöiden ja jalkaisin liikkuvien käyttöön. Pihkainmäki-Syvänniemi-Karttula reitti	Pyöräilyreitit ja viitoituksen kunnostaminen. Sisä-Savon reitistö tehty 2014, on osittain kasvanut umpeen (mm. Kuopiossa Kuopion pyöräilijät hakenet kaupungilta talkoorahaa ja tehneet raivaustyön itse), Leader-hanke	yrittäjät/ yritysryhmä, yhdistys, pyöräilyseura
Retkeily- ja ohjelmapalvelujen (lähiliikunta ja kulttuuri) kehittäminen kylissä ja kylien välillä paikallisten asukkaiden tarpeisiin hyödyntäen olemassaolevia tiloja (Hermannitalo, Riuttala, Airakselan seurantalot)	Erilliskohteiden (nähtävyydet ja kohteet kylissä) ja tapahtumien sitominen palveluille toisiinsa -mobiilireittikartat (m.retkikartta.fi) ja kotisivuille, kaupungin kotisivulle -kiertävät ohjelmat eri kylillä -kuljetuspalvelut kylien välillä hankerahoitus ELY/Leader, rahastot	yhdistykset, kylätoimikunnat, pitäjäraati, Kuopion kaupunki
Markkinointi, viestintä	Karttula-brändi, kotisivut, Kuopion kaupungin sivujen hyödyntäminen	pitäjäraati, yrittäjät
Pienten matkailu- ja ohjelmapalvelujen kehittäminen, taloudellisten mallien selvittäminen, kilpailukykyinen liiketoiminta	Ideointi ja toimijoiden hakeminen, asiakastarpeen selvittäminen, tuote- ja palvelutarjonnan kehittäminen, palveluprosessin kehittäminen, organisoituminen/toimijoiden hakeminen, markkinointi ja muu viestintä	yrittäjät, pitäjäraati, sidosryhmät
EU- ja muun julkisen rahoituksen hakemiseen valmiuksien kehittäminen	Infotilaisuus rahoituksesta, asiantuntijapalvelu hankevalmisteluun, opintomatka	rahoittajat, Business Kuopio

Kuva: Esimerkki matkailullisista sisällöistä Karttulassa

3.3. Harrastusmahdollisuudet

Harrastusmahdollisuuksia on Karttulassa melko monipuolisesti tällä hetkellä. Haastattelututkimuksen sekä asukkaille ja yrittäjille järjestetyn työpajatyöskentelyn perusteella harrastusmahdollisuuksista nousi esille mm. luontoon, liikuntaan ja kulttuuriin liittyvät harrastukset. Ikäryhmistä toivottiin huomioitavan tulevaisuuden harrastustoimintaa kehitettäessä niin lapset ja nuoret, työikäiset, kuin senioritkin.

Koska kulttuuria on käsitelty tässä selvityksessä omana ryhmänään, löytyvät kulttuuriharrastukseen liittyvät asiat tämän selvityksen kulttuuri -otsikon (5.1) alta. Harrastusmahdollisuuksien yhteydessä myös tiedonkululla ja viestinnällä koettiin olevan merkittävä rooli. Nykytilanteen harrastusmahdollisuuksista tiedottamista toivottiin lisää ja viestinnässä toivottiin valittavan muutamia selkeitä viestintäkanavia, jonne ajantasainen tieto kulkisi kätevästi.

Nykytilannekartoituksessa nousi esille, että alueella on jonkin verran valmiita luontopolkuja ja reittejä, koira- ja hevosharrastajia on alueella paljon, eri kylillä on omia liikuntaseuroja, varttuneemmalle väelle on jumppaa ja sauvakävelyryhmä kokoontuu lähtöpaikalle säännöllisesti ja vertaisohjattu sauvakävelyryhmä kokoontuu lähtöpaikalle Karttulaan perjantaisin klo 10. Alueen sisäliikuntapaikkoja ja luistinratoja pidettiin hyvinä. Alueelle on organisoitunut myös yhteisöllisen ruokailuhetken ympärille liittyviä kokoontumisia, mm. ViaDian yhteinen ruokailuhetki Karttulan vapaakirkolla, johon on kokoontunut ennen 50-60 osallistujaa parhaimmillaan sellaisena aikana, jolloin korona ei vielä ole rajoittanut toimintaa. Lisäksi luterilainen seurakunta on järjestänyt arjen ateriaa.

Karttulan alueen tulevaisuuden tavoitteita harrastusmahdollisuuksien kehittämiseksi työstettiin työpajatyöskentelynä. Kuten edellä mainittiin, kulttuuriharrastukset on otettu esille kulttuuri-osiossa ja harrastusmahdollisuuksien osalta käsitellään tässä pääasiassa muita harrasteita. Koska Karttulassa on paljon koiraharrastajia, tavoitteena olisi saada alueelle koirapuisto sekä mahdollinen koiraharrastamiseen tarkoitettu kenttäalue. Lisäksi ideoitiin yhteisiä koirakävelyjä, samaan tapaan toteutettavaksi, kuin jo alueella toteutetut sauvakävelyryhmät. Lisäksi tavoiteltiin taajamiin yhteistä liikunnan ohjaajaa sekä kylien välisiä ystävyysotteluita ja ohjattua liikuntatoimintaa. Kuten edellä todettiin, alueen liikuntasalit ovat hyviä, mutta niiden käyttöä tulisi lisätä ja tehostaa ja samoin alueen liikuntareitit tulisi ottaa aktiivisemmin käyttöön. Kuntoportaat puuttuivat ja niitä ehdotettiin esimerkiksi Pörönmäelle. Vaikka hevosharrastajia tiedettiin alueella olevan paljon, ei työpajoihin heitä sattunut, joten hevosiin liittyviä harrastusmahdollisuuksien tulevaisuuden tavoitteita ei tarkemmin tässä yhteydessä käsitelty. Työpajaan osallistujat toivoivat alan harrastajilta tähän ehdotuksia ja kannanottoja.

Alueen harrastuksiin haluttiin tavoitella lisää 4H-toimintaa, joukkuetoimintaa, vapaapalokunnan toimintaa sekä partiotoimintaa ja koululaisille liikuntaryhmiä. Tavoitteissa nousi esille myös ruokaan liittyvän harrastustoiminnan mm. yhteisten ruokailuhetkien ja ruokaan liittyvien kurssien esim. ruisleipäkurssien järjestäminen. Ruuan yhteydessä nousi esille paikallisen lähiruuan ja lähituotteiden esiin nosto. Lähiruoka nousi esille myös muissa keskusteluissa ja ehdotettiin mm. Pop up -myymälää Karttulan keskusta, jossa myytäisiin lähituotteita sekä mm. lähialueella tuotettuja matkamuistoja, koruja, käsitöitä jne. Tuli myös ehdotus kävelyvaelluksesta pääsiäisvaelluksen tapaan esimerkiksi kirkonkylältä tai Syvänniemeltä Riuttalaan.

Koska kaikkia harrastusmahdollisuuksia koskevia tulevaisuuden tavoitteita ei voida lähteä heti viemään eteenpäin, pohdittiin, mitkä valitaan ensisijaisiksi. Muutamiin tavoitteisiin saatiin jo työpajatyöskentely aikana

sovittua menettelytavat ja vastuuhenkilöt. Muiden tavoitteiden osalta keskusteltiin, että asukkailla voidaan järjestää äänestys harrastustavoitteista. Mitkä ehdotukset saisivat asukkailta eniten ääniä, niitä vietäisiin eteenpäin ensisijaisesti.

Alla olevassa taulukossa on koottu esimerkin omaisesti harrastustoimintaan liittyviä tavoitteita, toimenpiteitä ja vastuutahoja. Taulukossa on kolme ensimmäistä tavoitetta, joille on työpajoissa sovittu toimenpiteet, vastuutahot ja aikataulut. Muille tavoitteille on taulukkoon koottu etenemistä helpottamaan esimerkkejä mahdollisista toimenpiteistä ja vastuutahoista. Taulukkoa voi käyttää työkaluna jatkossa esimerkiksi kyläkehittäjien tapaamisissa tavoitteiden listaamiseksi ja läpi viemiseksi.

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuutaho
Koirapuisto	Aloitettu: Otettu yhteyttä Kuopion kaupunkiin, josta hankkeelle mahdollista hakea rahoitusta. Kysytty paikallista Kennel-seuraa rahoituksen hakijaksi. Jos rahoitus saadaan, tarvitaan talkoolaisia pystyttämään koirapuisto	Kylätoimijat Rahoitusta hakeva taho Alueen koiraharrastajat
Liikuntaseurojen yhteinen kokoontuminen	Aloitettu: Kuopion kaupungin liikuntapalvelujen edustaja Jyrki Tarvainen kutsuu liikuntaseurat koolle keväällä 2021	Kuopion kaupunki, liikuntapalvelut: Jyrki Tarvainen
Kulttuurialan toimijoiden yhteinen kokoontuminen	Aloitettu: Kuopion kaupungin hyvinvoinnin edistämisen palvelualueelta Nina Venäläinen kutsuu toimijat koolle keväällä 2021	Kuopion kaupunki, hyvinvoinnin edistämisen palvelualue, kulttuurisuunnittelija Nina Venäläinen
Yhteiset liikuntatapahtumat kylien välille	Aloitettu: Suunnitellaan yhteinen liikuntatapahtuma, kilpailut / harrastukseen tutustuminen syksyllä 2021.	Kylätoimijat sekä Kuopion kaupunki, liikuntapalvelut Jyrki Tarvainen
TOIMENPIDE- JA YHTEISTYÖEHDOTUKSET		
Koirakävelyt	Yhteys paikallisiin koiraharrastajiin, vetäjän etsintä, ilmoitukset 1. kävelystä www-sivuille, sosiaaliseen mediaan ja kauppojen seinille	Kylätoimijat, koiraharrastajat
Ruokakurssit, ruisleipäkurssit, yhteisöllinen ruokailu	Yhteys Karttulan maa- ja kotitalousseuraan https://www.facebook.com/KMssry/ tai Marja Niskaseen marja.niskanen@maajakotitalousnaiset.fi	Kylätoimijat
Tiedotuksen lisääminen	www- sivut ja Karttulan kuulumiset Facebook-ryhmä aktiiviseen käyttöön	Kylätoimijat
Äänestys seuraavaksi eteenpäin vietävistä harrastusmahdollisuuksista	Laaditaan äänestysjärjestelmä alueen asukkailla sekä nettiin, että esim. postikortilla	Kylätoimijat

3.4. Viestintä

Moniin työpajoissa käsiteltyihin ongelmiin ratkaisua voi hakea viestinnän kehittämisen kautta. Palvelujen ja sisältöjen löydettävyyttä puhutti työpajoissa. Karttula-haulla löytyy kaksi eri Karttula-sivua ja koettiin, että Kuopion kaupungin sivuilta ei löydy riittävästi Karttula-tietoa. Karttula.com-sivustolle on koottu tietoa alueen palveluista ja toimijoista kattavasti, mutta kävijät ohjautuvat käytöstä poistetulle www.karttula.fi -sivulle. Lisäksi tieto hajautuu Karttulan eri kylien sivuille ja Facebook-sivuille.

Tarpeen onkin Karttula.com ja Karttula.fi -sivujen yhdistäminen, sivujen hakukoneoptimointi sekä kylien sivujen (facebook, mahdollisesti nettisivut) linkittäminen www.karttula.com -sivulle. Samoin facebook-sivujen keskinäiseen linkitykseen kannattaa kiinnittää huomiota. Osalla toimijoista digimarkkinoinnin keinot ja kanavat ovat hyvin käytössä (instagram, facebook, twitter, tiktok).

Tapahtumasisältöjen osalta palveluiden löydettävyyttä parantaa mm. Kuopio juhlii -kokonaisuuteen sisällön tuottaminen. Luonto- ja liikuntapaikat linkittyvät liikkuvakuopio.fi -sivustolle.

Karttulan palveluopasta ylläpitää Karttulan yrittäjäkerho ja sen sisällöt löytyvät myös www.karttula.com-sivulta.

Palvelujen löydettävyyden yksi haaste haastattelujen perusteella oli, ettei asukkailla ollut muuttuneiden käytäntöjen jälkeen käsitystä, miten toimia esimerkiksi asukastupavarausten osalta.

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuutaho
Yhteinen viestintäkanava, jossa kaikki Karttulan tapahtumat, liikuntapaikat, käyntikohteet	www.karttula.fi ja www.karttula.com -sivujen yhdistäminen	Pitäjäraati
Karttula-brändin kirkastaminen uusien asukkaiden saamiseksi; Ylpeästi kuopiolainen Karttula	tonttien tiedot samaan paikkaan, tietoa alueen palveluista ja luonnosta, Karttula-lähettiläs	
Kulttuurihistorian esille nostamisen kautta Karttulan erityispiirteiden esilletuominen	Tarinat eloon, niiden henkilöiden haastattelut, jotka vielä tuntevat, Herman Saastamoinen, Rluttala	Kylätoimikunnat, seurakunta, pitäjäraati, kouluyhteistyö
Luontokohteiden markkinoinnin kehittäminen	Karttulan palvelujen näkyvyys www.liikkuvakuopio.fi ja www.kuopio.fi -sivustoilla, sisältöjen tuotteistaminen	Pitäjäraati, Kuopion kaupungin viestintä ja hyvinvoinnin palvelualue
Palveluoppaan ylläpito ja päivittäminen		Karttulan yrittäjäkerho
Alueen digimarkkinointi, myös kylien palvelujen löydettävyyden parantaminen	Facebook-sivujen linkitykset, sivustojen ylläpito, viestinnän kanavat tietoon kattavasti, osallistuminen mm. Kuopio juhlii -tapahtumaan ja kaupungin teemaviikkoihin, www.kuopionseina.fi sivustolle, instagram käyttöön	
Karttula-kuva- ja videomateriaalin kokoaminen ja ottaminen	kesätyöntekijälle töitä	Pitäjäraati
Opastus- ja ilmoitustaulujen hyödyntäminen ja uusien toteuttaminen	Hyvät opastetaulut torille ja venesatamaan Torin taululta etsitään tapahtumia, venesatamaan tulee veneilijöitä, jotka kaipaavat tietoa palveluista	

4. Sisältöjen hankkeistaminen ja rahoitus

Osa sisällöistä, joita työpajoissa tuli esille, on toteutettavissa vain tehtäväjaolla ja vastuuhenkilöt tai -tahot sopimalla. Osittain työpajojen sisältöjä kannattaa lähteä hankkeistamaan erisuuruksina kokonaisuuksina.

Rakennerahasto-ohjelmakausi on vaihtumassa ja soveltuvia EU-rahoitusmahdollisuuksia hankkeille avautuu uuden kauden myötä. Rahoitusten tilannetta kannattaakin seurata ja mahdollisen hankkeen suunnitteluvaiheessa ostaa asiantuntemusta hakemuksen tekemiseen ja mahdollisesti myös hallinnointiin.

Manner-Suomen maaseutuohjelman tehtävänä on tukea maaseudun asukkaita ja taata elinvoimaisuus ja hyvinvointi tulevaisuudessakin. Maaseutuohjelmasta voivat hakea rahoitusta toimintansa kehittämiseen erilaisin toimenpitein maaseudulla toimivat pienet ja keskisuuret yritykset, maatalousyrittäjät, järjestöt sekä kunnat. Tuet haetaan joko Pohjois-Savon ELY-keskuksesta tai Kehittämisyhdistys Kalakukko Leader-ryhmältä. Lisätietoa tuista saa www.ruokavirasto.fi

Kehittämisyhdistys Kalakukko Ry:n sivulla kerrotaan, että Leader- kehittämishankerahoitusta voivat hakea mm. rekisteröidyt yhdistykset, julkisyhteisöt, säätiöt ja osuuskunnat. Myös toiminnan luonne vaikuttaa hakukelpoisuuteen, esim. toiminnan pääasiallinen tarkoitus on oltava muu kuin taloudellinen toiminta ja voiton tavoittelu. Lisätietoa Leader -kehittämishankerahoituksesta, tukiprosenteista ja hankkeen hakemisesta saa <https://www.kalakukkory.fi/fi/hakuopas/hakuohjeet-hankehakijalle/>

Harvaan asuttujen alueiden elinvoiman ja hyvinvoinnin kehittämiseksi on tulossa erillinen toimenpideohjelma, josta Ruokavirasto myöntää tukea mm. monipaikkaisuuden edistämiseen ja arjen helpottamiseen, luonto-, ruoka-, metsästys ja kalastusmatkailun kehittämiseen sekä palvelurakenteen, liikkumisen ja infran kehittämiseen ja koulutukseen liittyviin kokeiluihin, selvityksiin ja hankkeisiin. Lisätietoa [www.mmm.fi/harvaan asuttujen alueiden parlamentaarinen työryhmä](http://www.mmm.fi/harvaan_asuttujen_alueiden_parlamentaarinen_tyoryhma)

Opetus- ja kulttuuriministeriö myöntää tukea mm. kulttuuriin ja liikuntaan. Liikuntatuista lisätietoa <https://minedu.fi/-/seuratoiminnan-kehittamistuki-seuratuki->

Kuopion kaupungin rahoituksesta löytyy mm. tapahtumatukea ja talkoorahoitusta. Talkoorahoitusta voi hakea toimija esimerkiksi reitistön kunnostamisen yhteydessä raaka-ainekustannuksiin. Lisätietoa Kuopion kaupungin avustuksista saa <https://www.kuopio.fi/avustukset> Kuopion kaupungilla mm. Kuopio juhlii -tapahtuman sisältöihin löytyy hyvinvoinnin edistämisen palvelualueen alta tuotantotukea. <https://www.kuopio.fi/kuopio-juhlii>

Kulttuurisällöistä Karttulan musiikin ystävien tapahtuma soveltuu hyvin mm. Suomen kulttuurirahaston tai Suomen kulttuurirahaston Pohjois-Savon rahaston rahoitettavaksi. Myös Olvi-Säätiö ja Taiteen edistämiskeskuksen rahoituksessa on eri osa-alueisiin sopivia rahoituslähteitä.

Kattavasti tietoa säätiöiden rahoituksista löytyy:

<https://www.aurora-tietokanta.fi/>

<https://www.tinfo.fi/fi/Apurahavahti>

SWOT

Hyviä kohteita ja palveluita

- Pörönmäen ulkoreitit, jotka ovat juoksuun ja kävelyyn sekä hiihtoon suunnattuja, laavu ja näköalatorni. Savikosken kävelyreitti, Syvänniemen keihäsjoen ulkoreitti, Syvänniemellä ulkokuntoilukatos ja Airakselan ulkoilureitit, Lökkisaaren laavu, Autaan kankaan näköalapaikka, Autuaan lampi ja maja
- Kansalaisopiston palvelut, kirjastoauto, koulut, terveyskeskus
- Riuttalan talonpoikaismuseo
- Hermannin kesäteatteri
- kirkkokonsertit, seurakuntien yhteisöllinen toiminta, hautausmaa mielenkiintoinen kohde, säilynyt vanhoja hautakiviä
- Ruokakauppa, kampaamo, kukkakauppa, kansalaisopiston ja selkähdistyksen jumppaa, fysioterapeutti ja apteekki, Tarravimma, kirpputori
- kulttuurikierrokset (koronan aikana peruttu)
- ekumeeninen retki ja reitistö, osa reitistä vaatii kunnostusta

Vahvuudet

- maaseutumainen rauha, luonto ja hyvät palvelut.
- Yrittäjäjärjestö aktivoi työikäisiä, markkinointi toimivaa
- Pitäjäraadin toiminta
- uusi koulu ja uusi kirjasto, frisbeegolf, skeittiramppi, kunnostettu ampumarata, hiihtoladut ja urheilukenttä,
- terveydenhuolto ja vanhusten kotihoito
- hyvä yhteishenki
- aktiivisia kyläyhdistyksiä, seurakunnat, yrittäjäjärjestö
- Kuopion läheisyys
- kyläkeskukset ja aktiivinen kylätoiminta
- Kuopion kaupungin kanssa on kehitetty infraa. Liikunta ja leikkipuistoja ja niihin kuuluvia kuntoilulaitteita on kehitetty, Syvänniemen uimaranta kunnostettu ja Karttulan uimarannan alue työn alla. Hermannin talo, monitoimikaukalo, jossa on nuorille skeittiramppi.
- omatoimikirjasto ja koulukeskuksen kuntosalin iltakäyttö toimivat
- paikallisten toimijoiden palvelut tunnetaan ja niitä käytetään
- Hanke- ja kehittämistoimintaa on. Mm. uimarannan alueen kehittäminen, Syvänniemellä eri kehittämishankkeita Leaderista, Airaksela mukaan European Region of Gastronomy -kokonaisuudessa

Heikkoudet

- Aktiivit iäkkäitä ja vapaaehtoistoimijoista puutetta
- lapsille ja nuorille ei riittävästi harrastustoimintaa, nuorisotila liian pieni
- kaupungin tilojen vuokrat liian korkeita, mm. luistelu kallista, joten paikalliset käyvät Tervossa. Ulkokenttien kunnostaminen hidasta huonosta pohjasta johtuen
- Ei Kelaa, Postia, pankkia, asiakaspalvelupistettä, osittain palvelut hajautuneet kylille, kunnan palveluja on heikennetty
- valmiita, hyväkuntoisia luontoreitistöjä ei kovin paljon
- järjestöiltä on viety tilat/asukastuvan toimintaa heikennetty
- monipaikkaisuus, Karttula on nelinapainen ja kylät kilpailevat keskenään
- jätteiden lajittelu puutteellista
- ei lukiota
- keskustan liikennelähtökäytöt epäonnistuneet, bussipysäkki ei esteetön, liikenneyhteydet huonot
- ei lounaspaikkaa, pizzaa löytyy
- alueelta puuttuu visio
- voimakas paikallisuus
- pitkät matkat vaikeuttavat iltapäiväkerhotoiminnan kehittämistä
- lannistunut asenne

Mahdollisuudet

- ulkoilureittien tuoteistaminen ja luontokohteiden markkinointi
- uutta voimaa järjestöihin nuorista
- vesistöreittien kehittäminen
- karttulalaisen identiteetin vahvistaminen
- kylien vahvuuksien paketointi ja markkinointi, kylien palvelut kuntoon, kylät yhteistyöhön
- Syvänniemellä 60 kaavoitettua tonttia
- etätyön hyödyntäminen, monipaikkaisuus
- Karttulassa on hyviä yrityksille sopivia tiloja
- Karttulan historia sekä Riuttalan maatalous ja teollinen historia on mielenkiintoisaa.
- projektirahoitus
- yhteishengen luominen/parantaminen
- Savikosken hyödyntäminen - Karttulasta Pihkainmäkeen saakka
- palveluiden markkinointi kunnan sisällä
- Ohjattua toimintaa järjestävät eri seurat, joiden toiminta ei välttämättä ole aktiivista. Tämä on iso puute.
- Kylien välisen kilpailun kääntäminen yhteistyöksi.
- Osa ei koe kylien välistä kilpailua, vaan kylät eivät tunne toisiaan. Karttulassa on useampia kyläkeskuksia. Hyvä esimerkki pääsiäisvaellus, kuutamohiihto hyviä toimintamuotoja kylien väliseen tutustumiseen.
- Yhteinen foorumi, jossa kaikki alueen luontomahdollisuudet olisi esillä ja kaikkien tiedossa. Elinvoimaisuuden nostaminen, jolloin lapsiperheitä tulisi alueelle.
- toimijoiden osaamisen parempi hyödyntäminen
- yritykset hyödyntämään esim. Hermannitaloa ja Riuttalan talonpoikaismuseon tiloja toiminnassaan
- Asukastalotoiminnan kehittäminen palvelupisteinä

Ehdotuksia

- kaupungin tiloista vuokrat pois
- kiertävä ohjaaja, joka olisi taajamien yhteinen, voisi olla vaihtoehto
- "Karttula kävellen tutuksi" toimintaa, jossa haastetaan ihmisiä liikkumaan
- pientuottajien näkyvyys
- yhteisiä luontokokemuksia esim. polkuja ja retkiä.

- vanhat latukoneet, jäähöylät ym. hyötykäyttöön kylille. Monella kylällä pidetään reittejä vapaaehtoisvoimin yllä.
- Tapahtumat, pienetkin, ovat hyvä alku. esim. kuutamohiihto, pääsiäisvaellus tms.
- Yhteisiin luontokokemuksiin (polkuihin ja retkiin) lisäksi toiveen kuntoportaista. Voisi toteuttaa esim Pörönmäelle näkötornin yhteyteen
- Liikuntapaikkojen kehittäminen sekä kylillä tasapuolisesti että Karttulan keskustassa.
- Tietoa siitä, milloin latuja on kunnostettu / ajettu.
- Liikuntapaikoissa merkittävästi parannettavaa.
- Koirien koulutuskenttä
- karttula.com sivut
- Uusien karttulalaisten info/tervetuloa -paketti
- Lisää ohjattuja liikuntaharrastuksia nuorille
- Asukkaat kylätoimikunnissa mukana ja niiden kautta vaikuttamassa asioihin olemassa Syvänniemen, Airakselan, Pihkainmäen kyläyhdistykset ja ainakin Karttulan kirkonkylän, Luvelahden, ja Itä- Karttulan kylätoimikunnat, keskusteltu kirkonkylän ja Luvelahden kylätoimikunnan yhdistämistä kevään aikana ja toimintaan vireyttä

Uhat

- asukastuvan lakkauttaminen ja järjestöjen tilanpuute
- aktiivisten vapaaehtoisten määrä vähenee
- äitiysneuvolapalvelujen loppumien
- palveluja ei löydetä, vaikka niitä on/paikalliset palvelut ajetaan alas

5. Yhteenveto ja jatkotoimenpiteet

Esiselvityksen tekoaikaa leimasivat Korona-pandemian aiheuttamat säädökset ja koko maassa oli talvella 2021 epävarmuutta kokoontumisten osalta. Vaikka Pohjois-Savossa elettiin pääasiassa rauhallista vaihetta, piti sekä kokoontumisten järjestäjien, että osallistujien tarkkaan miettiä miten kokoontumiset kannattaa toteuttaa.

Esiselvitysten tekijät päätyivät järjestämään työpajatyöskentelyn ns. hybridi-mallina, jotta osalla oli mahdollisuus tulla paikanpäälle, mutta etäosallistuminen oli mahdollista. Valmistauduttiin myös rajoittamaan paikalle tulijoiden määrää ja huomioitiin niin turvavälit kuin maskien käyttö. Nämä rajoitteet toisaalta toivat omat haasteensa mutta myös mahdollistivat sellaisten asukkaiden osallistumisen työpajoihin, joilla ei olisi ollut mahdollisuutta tulla paikalle joko aikataulujen tai muiden syiden takia. Vaikka teknisiltä ongelmilta ei välttytty, saatiin osallistujien kärsivällisyyden ansiosta työskentelyä vietyä eteenpäin tavoitteiden mukaisesti ja tuloksiakin syntyi.

Asukkaiden aktiivinen osallistuminen poiki toimenpide-ehdotuksia kaikilla neljällä selvityksen osa-alueella. Kulttuuri, luonto ja maisema osa-alueessa esiin nousivat mm. kulttuuripohjaisten palveluiden ja eri luontokohteiden tuotteistaminen esimerkiksi tarinallistamisen kautta ja eri kyliä yhdistävien musiikkitapahtumien, kuten yösoitto, piknik-konsertti tai yhteislaulutilaisuudet pilotointi ja kehittäminen yhteistyössä orkestereiden ja teattereiden kanssa. Yhtenä keinona näiden toimenpiteiden eteenpäin viemiseksi voisi olla kehittämishanke, jonka toteuttamiseen tarvittaisiin rekisteröitynyt yhdistys ja rahoitusta

voisi hakea mm. Kehittämisyhdistys Kalakukko ry:ltä. Kulttuurihankkeita rahoittavat myös eri säätiöt, joiden hakuajat, rahoitusmallit ja kohdennetut toimenpiteet voivat vaihdella vuosittain.

Asumisen, yrittäjyyden ja työllisyyden kehittämisen ratkaisut pohjautuivat asukaspohjan ja asukaslähtöisten palvelujen kehittämiseen esimerkiksi tonttikaupan vauhdittamiseen ja yhtenä esimerkkinä tyhjiin toimitiloihin pop up -myymälän perustamiseen. Yrittäjyydessä esiin tulleita matkailun ja ohjelmapalvelun tuotantomahdollisuuksia voidaan viedä eteenpäin yritysten ja yhteisöjen yhteisellä markkinoinnilla. Konkreettista yrittäjyyden kehittämistä varten voidaan esimerkiksi suunnitella yritysryhmähanke, jolla yritykset tiivistävät yhteistyötä ja lisäävät osaamistaan. Yritysryhmähankkeita rahoittaa niin Kehittämisyhdistys Kalakukko Ry ja Pohjois-Savon Ely-keskus.

Harrastusmahdollisuuksia kylän aktiivisimmat asukkaat veivät eteenpäin jo esiselvityksen aikana. Koirapuistohanketta varten kysyttiin paikallista Kennel-seuraa hankkeen hakijatahoksi ja suunniteltiin talkootyön tekoa. Samalla aikataulutettiin kylien eri liikuntaseurojen kokoontuminen, nimettiin tälle vastuuhenkilö ja laadittiin tavoitteet seurojen toiminnan tiivistämiseksi. Harrastusmahdollisuuksien kehittämiseen löytyi vastuuhenkilöitä työpajatyöskentelyn aikana ja vastuuhenkilöiden etsiminen onkin tärkeää kaikkien toimenpiteiden maaliin saamiseksi.

Kaikissa kolmessa ryhmässä sekä yleisissä keskusteluissa nousi esille viestintä. Viestinnän tehostamiseksi tärkeiksi toimenpiteiksi nousivat mm. karttula.fi ja karttula.com -sivustojen yhdistäminen ja Karttulan palvelujen näkyviin saattaminen liikkuvakuopio.fi ja kuopio.fi sivustoille. Myös alueen tarinat on saatava eloon ja haastateltava mm. niitä henkilöitä joilla on kerrottavaa Herra Saastamoisesta tai Riuttalan vaiheista.

Karttulan pitäjäraati ja eri kylätoimijat sekä alueen asukkaat voivat viedä toimenpiteitä eteenpäin mm. kehittämishankkeilla, joista löytyy ajankohtaista tietoa selvityksessä mainituista lähteistä. Lisäksi saatavilla voi olla eri säätiöiden rahoitusta ja tällä hetkellä myös vaihteleva määrä korona-tilanteeseen liittyvää kehittämisrahaa on tarjolla.

Esiselvityksessä pyrittiin käyttämään ajankohtaisia työvälineitä, joita voi hyödyntää niin etäosallistujien kuin lähiosallistujien kesken. Työpajatyöskentelyn ideointivaiheessa apuna on käytetty padlet-työkalua, jonne kootut tiedot ovat näin käytössä työpajoihin osallistuneille myös jatkossa. Tässä selvityksessä on esitetty koontityökaluna yksinkertainen taulukointimalli, jota on helppo kopioida. Työpajatyöskentelyssä käytettyjä menetelmiä ja työkaluja voi hyödyntää jatkossa alueen toimijoiden välisissä tapaamisissa, joissa viedään tavoitteita eteenpäin.

Kuopiossa 30.3.2021

ProAgria Itä-Suomi

Itä-Suomen maa- ja kotitalousnaiset

Taina Laitinen

Marja Niskanen

Sinikka Jokela

Marjatta Räsänen

Heli Sulola

Liite 1.

Haastattelukysymykset

1. Mitkä mielestänne ovat Karttulan vahvuudet?
2. Mitä mielestänne olisi tarpeen kehittää?
3. Mitä palveluja tällä hetkellä Karttulan alueella on? Ovatko palvelut riittävät nykyiselle väestömäärälle ja rakenteelle?
4. Mitä palveluja olet viime aikoina itse käyttänyt, jotka lisäävät Karttulan elinvoimaisuutta?
5. Millainen aktiivisten toimijoiden ikärakenne on?
6. Kuinka kauan toimija on toiminut alueella?
 - miten toimintaympäristö on muuttunut tuona aikana?
 - kuinka hyvin toimija tuntee muita toimijoita?
7. Kuinka laajaa kyseisen toimijan toiminta on:
 - paikallista, alueellista, kansainvälistä?
8. Mitä erityistä annettavaa/ potentiaalia kyseisellä toimijalla on alueelle?
9. Mitä toimija tarvitsisi, jotta voisi kehittää omia palvelujaan/ toimintojaan palvelemaan aluetta paremmin?
10. Onko kaikki osaaminen jo käytössä tällä hetkellä?
11. Miten paljon toimijat käyttävänsä toistensa palveluja?
12. Onko suunnitelmia lähitulevaisuudessa kasvattaa toimintaa tai vähentää sitä?
13. Miten paljon toimintaa tuotetaan yhdessä muiden toimijoiden kanssa?
14. Onko joku/jotkut tietyt toimijat, joiden kanssa toimitaan?
 - jos ei tehdä yhteistyötä, miksi ei ja olisiko valmis tekemään yhteistyötä?
15. Mitä myynnin ja markkinoinnin kanavia yritykset/toimija käyttävät?
16. Millaisia luontokohteita ja reitistöjä löytyy?
 - Ovatko ne yritysten käytössä?
 - Miten hyvin ne ovat esillä mm. Kuopion kaupungin sivuilla tai vastaavalla sivustolla?
17. Löytyykö kunnan alueelta ns. helmiä kohteena (luonto tai kulttuuri), joita ei löydy vielä esim. kaupungin sivuilta?
18. Mitä kulttuuripalveluja löytyy alueelta?